

Országos Atomenergia Hivatal

AZ ÚJ ATOMERŐMŰVI BLOKKOK TELEPHELYÉNEK ENGEDÉLYEZÉSE

AZ ELJÁRÁS LAKOSSÁGI ÖSSZEFOGLALÓJA

KÉSZÍTETTE:

ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL

2016

Kiadja az Országos Atomenergia Hivatal

1036 Budapest, Fényes Adolf u. 4.

Postacím: 1539 Budapest 114, Pf. 676

Telefon 436-4801

e-mail: haea@haea.gov.hu

Tartalom

1. BEVEZETÉS	4
2. A KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA	5
A közmeghallgatás menete	5
3. A NUKLEÁRIS LÉTESÍTMÉNYEK ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSAINAK ÁTTEKINTÉSE	6
Politikai döntés	6
Hatósági engedélyezés.....	7
Nukleáris biztonsági engedélyezés	7
4. A TELEPHELY ENGEDÉLYEZÉSÉNEK FOLYAMATA	8
5. A TELEPHELY ENGEDÉLYKÉRELEM HATÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLATA.....	9
6. ÖSSZEFOGLALÓ	11

1. BEVEZETÉS

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (továbbiakban: Atv.) szerint az atomenergia alkalmazása kizárólag a jogszabályokban meghatározott engedélyek birtokában és folyamatos hatósági felügyelet mellett történhet. Atomerőmű létesítésének és működésének nukleáris biztonsági, védettségi és biztosítéki¹ engedélyezése az Országos Atomenergia Hivatal (továbbiakban: OAH) feladata. Az OAH engedélyezési eljárásaiban szakhatóságként más hatóságok is részt vesznek. Az OAH a nukleáris biztonsági, védettségi és biztosítéki követelmények teljesülésének érvényesítéséért felelős. Az OAH más (pl. környezetvédelmi) követelmények teljesülését nem vizsgálja. Azok vizsgálatára és érvényesítésére más hatóságok eljárásaiban kerül sor. Energiapolitikai kérdésekben az OAH-nak nincs hatásköre, ilyen hatáskör megléte esetén nem lenne független az atomenergia alkalmazásában érdekeltektől.

Az OAH-val kapcsolatos bővebb információ az OAH honlapján (www.oah.hu) érhető el.

Az OAH az MVM Paks II. Atomerőmű Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (továbbiakban MVM Paks II Zrt.) kérelme alapján 2016. október 28-án elindította a paksi telephelyen létesítendő új atomerőművi blokk(ok) telephelyének engedélyezési államigazgatási eljárását. Ez a telephely-engedélyezés kétlépcsős engedélyezési eljárásának második fázisa.

Az eljárásban ügyfélnek minősül:

- a kérelmező MVM Paks II Zrt.;
- a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték (Atv. 11/A §);

Ebben az eljárásban a hatásterület a nukleáris létesítmény tervezett telephelye, valamint a tervezett telephely határától számított ötszáz méteres távolságon belüli terület. (Atv. 11/A § (2a) bekezdés)

Az eljárás részeként az OAH közmeghallgatást tart. A közmeghallgatás célja, hogy az ügyfelek mellett az eljárás iránt érdeklődők (továbbiakban: érdekeltek) megismerhessék az eljárás tárgyát és menetét, valamint ezzel kapcsolatosan kifejthessék álláspontjukat, feltehessék kérdéseiket. Mivel a közigazgatási hatósági eljárás nyelve magyar, ezért a közmeghallgatás is magyar nyelven zajlik.

¹ **Nukleáris biztonság:** megfelelő üzemeltetési feltételek megvalósítása, balesetek megelőzése, illetve az esetlegesen bekövetkező balesetek következményeinek enyhítése a nukleáris létesítmény életciklusának valamennyi fázisában, amelyek eredményeként megvalósul a munkavállalóknak és a lakosságnak a nukleáris létesítmények ionizáló sugárzásából származó veszélyekkel szembeni védelme.

Védettség: azon belső szabályozás, technikai eszköztár és élőerős elhárítás összessége, amely a nukleáris védettség részeként a nukleáris létesítményekkel, valamint nukleáris és más radioaktív anyagokkal szemben elkövetendő jogtalan eltulajdonítás és szabotázs elrettentésére, észlelésére, késleltetésére és elhárítására irányul.

Biztosíték: a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozását célzó intézkedések.

Ezt az összefoglalót az OAH azzal a céllal készítette, hogy tájékoztatást nyújtson az érdekeltek és érdeklődők számára a közmeghallgatás lebonyolításáról, ismertesse a közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás helyét a teljes engedélyezési folyamatban, bemutassa az eljárás előzményeit és folyamatát, illetve annak jogi hátterét.

2. A KÖZMEGHALLGATÁS SZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA

A közigazgatási hatóság jogszabályban meghatározott esetekben tart közmeghallgatást, illetve ha a hatóság a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében ezt szükségesnek tartja (a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 5. § (4) bekezdés) és 63. §). Az OAH a nukleáris létesítmények minden főbb engedélyezési lépésénél szükségesnek tartja a nyilvánosság véleményének megismerését, ezért kezdeményezte az Atv. erre irányuló módosítását. Ennek eredményeként a hatályos Atv. előírásaival (11/A. § (4) bekezdés) összhangban az OAH az alábbi eljárásokhoz kapcsolódóan tart közmeghallgatást:

„a nukleáris létesítmény telephelyének vizsgálatához és értékeléséhez, **telephelye jellemzőinek és alkalmasságának megállapításához**, létesítéséhez, bővítéséhez, üzembe helyezéséhez, üzemeltetéséhez, tervezett üzemidején túli üzemeltetéséhez, átalakításához, végleges üzemén kívül helyezéséhez vagy megszüntetéséhez **szükséges engedélyezés**”.

Az OAH a közmeghallgatás helyéről és időpontjáról a közmeghallgatást megelőzően hirdetménnyel (Paks város Polgármesteri Hivatalában történő kifüggesztéssel és a helyi Paksi Hírnökben való megjelentetéssel), valamint a honlapján (www.oah.hu) történő közzététellel értesítette az érintetteket és az érdeklődőket.

A közmeghallgatásra 2016. december 13-án Pakson a Csengey Dénes Kulturális Központban kerül sor, amelyen bárki részt vehet.

A közmeghallgatás menete

- A közmeghallgatás megnyitása 16 órakor.
- A közmeghallgatást levezető moderátor ismerteti a napirendet, valamint a közmeghallgatás szabályait.
- Az MVM Paks II. Zrt. képviselője összefoglaló jelleggel bemutatja az új atomerőművi blokk(ok) telephelyengedély-kérelmét megalapozó tevékenységet és az engedélyezési eljárásban benyújtott dokumentációt.
- Az OAH képviselője röviden ismerteti az engedélyezési eljárást, és annak lefolyását.
- Ezt követően a megjelentek – a közmeghallgatás szabályainak megfelelően – kérdéseket tehetnek fel az OAH és az MVM Paks II. Zrt. képviselőinek, illetve röviden kifejtethetik véleményüket, álláspontjukat a közmeghallgatás tárgyával kapcsolatosan.

- A felmerülő kérdésekre az OAH és az MVM Paks II. Zrt. képviselői a helyszínen válaszolnak.
- Az engedélyezési eljárás további menetének ismertetése.
- A közmeghallgatás a kapott kérdések megválaszolásáig tart, szükség esetén kétórás szünetekkel megszakítva.

A közmeghallgatásról a jogszabályi előírásoknak megfelelően (*Ket. 39. § d) pont, 63. § (3) bekezdés*) jegyzőkönyv és annak megírását segítő kép- és hangfelvétel is készül. A közmeghallgatás jegyzőkönyvét az OAH hirdetmény útján és a honlapján (www.oah.hu) közzéteszi.

A közmeghallgatás lebonyolítási módjára a törvény nem tartalmaz előírásokat, a pártatlan lebonyolítás érdekében azonban az OAH független, a közmeghallgatás levezetésben gyakorlattal rendelkező személyt bízott meg.

3. A NUKLEÁRIS LÉTESÍTMÉNYEK ENGEDÉLYEZÉSI ELJÁRÁSAINAK ÁTTEKINTÉSE

Politikai döntés

Az atomenergiáról szóló törvény értelmében (*Atv. 7. § (2) bekezdés*) új nukleáris létesítmény, illetve meglévő atomerőmű további atomreaktort tartalmazó egységgel való bővítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez az országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulása szükséges. Az Országgyűlés 2009. március 30-án 330 igen, 6 nem szavazat és 10 tartózkodás mellett előzetes, elvi jóváhagyását adta a paksi atomerőmű telephelyén új blokk(ok) létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez (*25/2009 (IV.2) OGY határozat*). (1. ábra)

1. ábra

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 25/2009. (IV. 2.) OGY határozata

az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 7. §-ának (2) bekezdése alapján, a paksi atomerőmű telephelyén új atomerőművi blokk(ok) létesítésének előkészítését szolgáló tevékenység megkezdéséhez szükséges előzetes, elvi hozzájárulás megadásáról*

1. Az Országgyűlés előzetes, elvi hozzájárulást ad az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 7. §-ának (2) bekezdése alapján – összhangban a 2008–2020 közötti időszakra vonatkozó energiapolitikáról szóló 40/2008. (IV. 17.) OGY határozat 12. f) pontjával –, a paksi atomerőmű telephelyén új blokk(ok) létesítését előkészítő tevékenység megkezdéséhez.

2. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Gulyás József s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Nyakó István s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

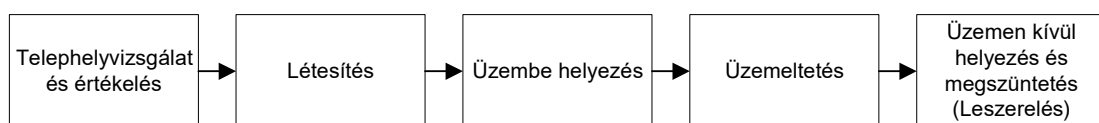
Hatósági engedélyezés

Magyarországon decentralizált, nem központosított hatósági rendszer működik. Egy olyan összetett, sok szakterületet érintő létesítményt, mint egy atomerőművet, nem egyetlen hatóság engedélyez és felügyel. Az OAH hatáskörébe tartozó nukleáris biztonsági, védettségi és biztosítéki engedélyek mellett más hatóságok engedélyeinek beszerzése is szükségesek (például környezetvédelmi, vízjogi, működési engedélyek). Az egyes hatóságok saját engedélyezési eljárásaikban adják ki ezeket az engedélyeket, és szakhatóságként érvényesítik a saját szakterületi szempontjaikat más hatóságok eljárásaiban.

Nukleáris biztonsági engedélyezés

Az OAH az atomenergia alkalmazása területén figyelemmel kíséri a nemzetközi fejlődés általános irányait, különösen a szabályozás nemzetközi fejlődését. Ennek alapján tesz javaslatot a szükséges hazai intézkedésekre, jogszabályok megalkotására (Atv. 8. § (4) bekezdés). Az OAH előkészítő tevékenysége eredményeként 2011 júliusában megjelent a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló Korm. rendelet felülvizsgált változata (118/2011. (VII. 11.) Korm. rendelet) (a továbbiakban: Korm. rendelet). Az Atv., a Korm. rendelet és annak mellékletei rögzítik a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági engedélyezési folyamatát.

A nukleáris létesítmények, így az atomerőművek is, életciklusuk minden szakaszában folyamatos hatósági felügyelet alatt állnak annak érdekében, hogy a biztonsági követelmények teljesülése mindenkor biztosított legyen. Ennek megfelelően az engedélyezési folyamat is az életciklus- szakaszokhoz igazodik. Egy nukleáris létesítmény életciklusa az alábbi szakaszokra bontható (2. ábra):

2. ábra

Az életciklus-szakaszokhoz igazodóan egy nukleáris létesítményhez az alábbi létesítményszintű² nukleáris biztonsági engedélyek beszerzése szükséges:

- a) telephelyének vizsgálatához és értékeléséhez (telephely-vizsgálati és -értékelési engedély),

² A teljes létesítményre vonatkozó létesítményszintű „nagy” engedélyek mellett további „kisebb”, az egyes berendezésekre, szerkezetekre vonatkozó rendszer-, illetve rendszerelemszintű engedélyek (pl. építési, gyártási, beszerzési, szerelési engedély) megléte is szükséges a létesítési tevékenységekhez.

- b) telephelye jellemzőinek és alkalmasságának megállapításához (telephelyengedély),
- c) létesítéséhez, bővítéséhez (létesítési engedély),
- d) üzembe helyezéséhez (üzembe helyezési engedély),
- e) üzemeltetéséhez, tervezett üzemidején túli üzemeltetéséhez (üzemeltetési engedély),
- f) átalakításához (átalakítási engedély),
- g) végleges üzemen kívül helyezéséhez (végleges leállítási engedély),
- h) megszüntetéséhez (leszerelési engedély).

A nukleáris biztonsági hatósági engedélyezési eljárás folyamatában az első a telephely engedélyezése, amely kétlépcsős eljárásban, a fenti felsorolás szerint az a) és b) pontok alapján történik.

4. A TELEPHELY ENGEDÉLYEZÉSÉNEK FOLYAMATA³

Egy nukleáris létesítmény telephelyének vizsgálata és értékelése során az adott telephelyet abból a szempontból kell értékelni, hogy az alkalmas-e nukleáris létesítmény befogadására. Ezenkívül a telephely vizsgálata és értékelése keretében meg kell határozni minden olyan telephelyjellemzőt, amelyet a létesítmény tervezése során figyelembe kell venni.

A telephely-engedélyezés **első eljárása**, vagyis a telephely vizsgálatára és értékelésére vonatkozó program önálló eljárásban történő hatósági jóváhagyása azt a célt szolgálja, hogy a telephelyjellemzők meghatározása szisztematikusan, megtervezett módon történjen, a program kiterjedjen minden vizsgálandó szakterületre, illetve, hogy a vizsgálati és értékelési módszerek alkalmasságának megítélése még a vizsgálatok megkezdése előtt megtörténjen. A telephely vizsgálatára és értékelésére vonatkozó programot az OAH a HA5919 számú határozatával hagyta jóvá 2014. november 14-én. A telephely vizsgálati és értékelési engedély a telephely engedély jogerőre emelkedéséig, de legfeljebb a kiadásától számított 5 évig hatályos.

A telephely engedélyezésének **második eljárása** szerinti, vagyis telephelyengedély iránti kérelemhez mellékelni kell a telephely vizsgálati és értékelési program eredményeit bemutató komplex zárójelentést. A komplex zárójelentés részeként, vagy attól független dokumentumban be kell mutatni a telephelyjellemzők származtatását és azok meghatározásának megalapozottságát. Igazolni kell a telephely alkalmasságával és a telephelyjellemzők meghatározásával, valamint a telephelyjellemzőkkel összefüggő nukleáris biztonsági követelmények teljesülését.

³ A telephely engedélyezési folyamatát a 118/2011. Korm. rendelet 1. melléklete, míg a vonatkozó szakmai követelményeket a 7. melléklete tartalmazza.

Jelen összefoglaló és a közmeghallgatás a második eljáráshoz kapcsolódik.

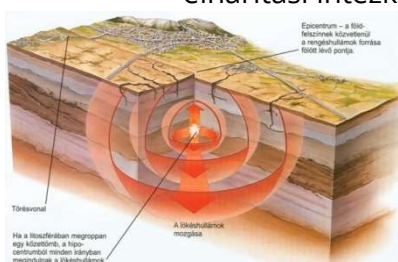
5. A TELEPHELY ENGEDÉLYKÉRELEM HATÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLATA

Az MVM Paks II. Zrt. 2016. október 27-én benyújtotta az OAH-hoz a második eljárás szerinti, telephelyengedély-kérelmét.

A kérelemben igazolni kell, hogy a Korm. rendelet 7. melléklete szerinti létesítést kizáró telephelyjellemzők nem állnak fenn, valamint be kell mutatni a telephely vizsgálati és értékelési engedély szerinti program végrehajtását, és a telephellyel összefüggő tervezési adatok meghatározását.

Az engedélykérelem hatósági értékelése az alábbi szakterületekre terjed ki:

- a telephely földrajzi fekvése, a lakosság száma és eloszlása;
- az ember okozta külső veszélyek⁴;
- földtudomány;
- geotechnika, szeizmológia és hidrogeológia;
- hidrológia;
- meteorológia;
- háttérsugárzás adatai;
- végső hőelnyelő biztosítása;
- a tervezés során figyelembe veendő, egyéb engedélyezési eljárásokat megalapozó adatok összefoglalása;
- a radioaktív kibocsátások terjedésének értékeléséhez, illetve a baleset-elhárítási intézkedések tervezéséhez szükséges adatok megállapítása.

3. ábra – Természeti veszélyeztető tényezők

A 112/2011. (VII. 4.) Korm. rendelet alapján az eljárásban a Baranya Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály

⁴ A telephely környezetében folyó emberi tevékenységek, mint pl. vegyi üzemek, gyárak, repülőgépek létesítményre gyakorolt hatása.

szakhatóságként vesz részt. Az eljárásban szakhatóságként a földtani, bányászati és műszaki biztonsági követelményeknek való megfelelést vizsgálja.

Az OAH az eljárásban a kérelem megalapozásának értékelésére, a nukleáris biztonsági követelmények teljesülésének, továbbá a hatósági engedélyek feltételeinek vizsgálatára - szakértői közreműködés érdekében - más intézményt is igénybe vehet (Atv. 17. § (3) bekezdés).

Az eljárás ügyintézési határideje 60 nap, amelybe a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló törvény értelmében nem számítanak bele bizonyos eljárási cselekmények, pl. a szakhatósági eljárás időtartama, a tényállás tisztázásához szükséges adatok közléséhez, illetve a kérelem kiegészítéséhez szükséges idő. Az eljáró hatóság vezetője az ügyintézési határidőt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja Korm. rendelet 21/B. §).

Az OAH a közmeghallgatás tárgyában elhangzott szempontokat, javaslatokat is értékelve hozza meg döntését. Természetesen mérlegeli azokat a szempontokat, igényeket, felvetéseket is, amelyeket az ügyfelek az engedélyezési eljárásban más helyen és formában terjesztettek, terjesztenek elő.

A telephelyengedély kiadásával a nukleáris biztonsági hatóság a létesítést kizáró telephelyjellemzők hiányának igazolását, továbbá a telephelyvizsgálat lefolytatásának, a telephelyvizsgálat alapján megállapított adatok értékelésének és az értékelésből származtatott telephellyel összefüggő tervezési adatok meghatározásának megfelelőségét, valamint a telephely alkalmasságát fogadja el.

A határozatot az OAH hirdetmény útján fogja közzétenni Paks város Polgármesteri Hivatalának hirdetőtábláján, az OAH székház (1036 Budapest, Fényes Adolf u.4.) portáján és az OAH honlapján (www.oah.hu).

A határozat a közzétételét követő tizenötödik napon válik jogerőssé. A hatályos jogszabályi előírások szerint a határozat ellen fellebbezést benyújtani nem lehet, de annak bírósági felülvizsgálatát az ügyfelek - a közlésétől számított harminc napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de az OAH-hoz benyújtott - kereseti kérelem útján kezdeményezhetik.

6. ÖSSZEFOGLALÓ

1. A közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás a nukleáris létesítmény nukleáris biztonsági engedélyezésének egyik lépése.
2. Az OAH minden létesítményszintű engedélyezési eljárás esetén közmeghallgatást tart.
3. A nukleáris létesítmény nukleáris biztonsági engedélyezésén belül a telephely engedélyezése is több lépésben (kétlépcsős eljárás keretében) történik.
4. A közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás során az OAH csak a nukleáris biztonsági követelmények teljesülését vizsgálja, egyéb kérdések további szakhatóság hatáskörébe tartoznak.
5. A közmeghallgatás tárgyát képező engedélyezési eljárás célja:
 - a telephelyvizsgálat alapján megállapított adatok értékelésének és az értékelésből származtatott telephellyel összefüggő tervezési adatok meghatározásának megfelelőségének, valamint
 - a telephely alkalmasságának elfogadása.
6. A közmeghallgatás az érdekeltek tájékoztatását szolgálja. Emellett célja, hogy az érdekeltek a közmeghallgatás tárgyával kapcsolatosan kifejtessék álláspontjukat, feltehessék kérdéseiket.
7. A közmeghallgatásra 2016. december 13-án 16 órától Pakson, a Csengey Dénes Kulturális Központban kerül sor.